

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Факультет	Аудіовізуальне мистецтво і заочне навчання	Рівень вищої освіти	перший
Кафедра	АВМ	Рік навчання	2
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	Вид дисципліни	лекційна
Спеціальність	022 Дизайн	Семестри	3

Історія мистецтва і архітектури. Частина I

Семестр III (осінь 2022)

01 вересня — 15 грудня

Викладач **Ірина ТЕСЛЕНКО**, кандидат мистецтвознавства, ст.викладач.

E-mail irinates912@gmail.com

Заняття, (дистанційно на платформі zoom:) – лекції та семінари

Консультації дистанційно: у Telegram щодня з 9-00 до 18-00

Адреса к. 209, поверх 2, корпус 3, вул. Мистецтв 11

Телефон +380509318908 (Viber, WhatsApp, Telegram)

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

Поза заняттями студенти можуть комунікувати з викладачем за допомогою груп у Телеграм, а також за допомогою електронного листування з 9-00 до 18-00. Під час звернення, студент обов'язково має вказати своє прізвище, ім'я рік навчання та академічну групу.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна не має обов'язкових передумов для вивчення.

НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Навчальний посібник:

1. Стивен Фартинг. Історія мистецтва від найдавніших часів до сьогодення. – Х.: Vivat, 2019
2. Graham-Dixon, A. Art. The Definitive Visual Guide – London: DK (Dorling Kindersley), 2018 – 610 p.

НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ

Блокнот для конспекту, ручка. Комп'ютерна техніка (ноутбук, планшет тощо) з можливістю виходу до мережі Інтернет.

МЕТА Й ЗАВДАННЯ КУРСУ

Курс призначений для поширення світоглядного інструментарію мистецтвознавства, інтеграції міждисциплінарних знань (які належать одночасно до сфери історії та теорії мистецтва, культурології, філософії культури, соціології), набуття вмінь використовувати здобуті знання у науково-дослідницькій роботі.

Має забезпечити набуття визначених освітньою програмою компетентностей (**ЗК4**. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, **ЗК9**. Здатність зберігати та примножувати культурно-мистецькі, екологічні, моральні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя; **ФК5** Здатність застосовувати знання про образотворче мистецтво в художньо-проектній діяльності та програмних результатів навчання (**ПРН13** Знати надбання національної та всесвітньої культурно-мистецької спадщини, розвивати екокультуру засобами дизайну, **ПРН15** Розуміти принципи сучасної естетики

зادля стильового вирішення об'єктів дизайну, враховувати регіональні особливості етнодизайну у мистецьких практиках)

Мета курсу: ознайомлення студентів з основними еволюційними фазами світового образотворчого мистецтва, шедеврами образотворчого мистецтва світу, стильовими особливостями мистецтва різних часів, творчістю провідних майстрів. Курс сприяє формуванню цілісного уявлення про історичний розвиток мистецтва; засвоєння основних мистецтвознавчих понять та відповідної термінології, розуміння зв'язків історії мистецтв з природним і культурним середовищем життєдіяльності людини; засвоєння знань про особливості мистецтва різних епох і різних народів світу; формування умінь використовувати отримані теоретичні знання у процесі самостійної творчої діяльності.

Предмет навчальної дисципліни – твори образотворчого мистецтва і архітектури на різних етапах його існування - від зародження до сьогодення

Дисципліна забезпечує спеціалізовані (фахові) компетентності: Здатність застосовувати знання про історію образотворчого мистецтва і архітектури в художньо-проектній діяльності.

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Спрямованість та академічна специфіка дисципліни визначається формально-логічною структурою побудови навчального плану та характером запропонованих для формування компетентностей.

Дисципліна вивчається упродовж другого та третього семестрів / 2-й курс /. Запропонований силабус охоплює першу частину курсу (осінній семестр) (4 кредити ECTS, 120 навчальних години, в тому числі 60 годин — аудиторних, з яких 30 лекцій, та 30 семінарських занять, а також 60 годин самостійної роботи у межах семестру). Дисципліна містить 2 модулі, що складаються із 7 змістовних складових (тем).

Семестр 3. Модуль 1

МИСТЕЦТВО ДАВНЬОГО СВІТУ ТА СЕРЕДНІХ ВІКІВ

МОДУЛЬ 1.

1. Вступ до курсу. Завдання та проблеми вивчення історії мистецтва.
2. Первісне мистецтво
3. Мистецтво Давнього Єгипту
4. Мистецтво Давнього Єгипту
5. Мистецтво Давньої Передньої Азії
6. Крито-мікенське мистецтво
7. Мистецтво Давньої Греції
МОДУЛЬ 2.
1. Мистецтво Етрурії
2. Мистецтво Давнього Риму: розвиток архітектури. Римський скульптурний портрет
3. Мистецтво Давнього Риму. Стінопис. Живопис
4. Мистецтво Візантії
5. Мистецтво раннього середньовіччя в Західній Європі
6. Романський стиль в мистецтві Західної Європи
7. Готичний стиль в мистецтві Західної Європи

Модульно-тематична атестація

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Зміст дисципліни розкривається студентам через лекційну комунікацію. Форма викладу діалогічна, відкрито-комунікаційна, припускає розв'язання поточних дисциплінарних питань. Уявлення про тему та підтеми надається на лекційному занятті, а потім в контексті опанованої проблематики зразки сучасного мистецтва аналізуються на семінарських заняттях. Практичні та лабораторні заняття не передбачені. Самостійна робота здобувача спрямована

на здобуття вмінь та навичок на ґрунті здобутих під час аудиторної роботи знань. Основним змістом самостійної роботи є пошук додаткової інформації, її аналіз та інтерпретація, підготовка усних доповідей за лекційними темами дисципліни.

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Формою контролю є іспит. Для отримання іспиту необхідно скласти рубіжні етапи контролю у формі поточних перевірок виконання завдань аудиторної частини курсу та самостійної роботи. Виконання усіх форм дає студенту 92 бали. Для тих студентів, які бажають покращити результат, передбачена можливість написання студентської наукової статті, за попередньо узгодженою з викладачем темою. (до 10 балів).

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Національн а	Бал и	ЕСТ S	Диференціаці я А (внутрішня)	Національн а	Бал и	ЕСТ S
відмінно	90– 100	А	A+ 98–100	задовільно	64– 74	D
			A 95–97		60– 63	E
			A- 90–94	незадовільно	35– 59	FX
добре	82– 89	B		незадовільно (повторне проходження)	0–34	F
	75– 81	C				

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА

Студенти мають вимикати звук на мобільних пристроях під час лекції, яка проходить завдяки онлайн-конференції. У разі виникнення питання в ході лекції його необхідно надіслати в чат зустрічі

Відвідування дистанційних лекцій є обов'язковою складовою для отримання іспиту з дисципліни. Під час онлайн-конференцій, студент має ввімкнути камеру та вимкнути мікрофон. Якщо студент вимикає камеру, викладач має право від'єднати його від конференції (студент, що присутній на парі з

вимкненою камерою, автоматично вважається таким, хто на парі не присутній). Виключення складає ситуація нестабільного, слабкого інтернет-зв'язку, відсутність або несправність камери, про що студент має попередити викладача заздалегідь.

Аудиторна робота регламентується викладачем в залежності від теми, типу лекційного спілкування та тривалості його окремих складових.

Викладачем підтримується висловлювання студентами власних думок та аналізу у процесі обговорення тем, а також (після дозволу викладача) під час лекцій.

У випадках відрядження, хвороби (інших форс-мажорних обставин) викладач має перенести заняття на вільний день за попередньою домовленістю зі студентами

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНOSTI

Пропуски занять без поважних причин не припустимі, за відсутність на семінарі (без вагомої причини) студент втрачає право відпрацювати бали за пропущений семінар. Допустимим є запізнення на заняття до 5 хв. У випадку пропуску заняття (занять) з поважних причин, студент має самостійно виконати програму теми або іншого змістовного компонента, у форматі що попередньо узгоджується з викладачем. В разі необхідності студент може звертатися за консультаціями до викладача. У разі необхідності добору додаткових балів програмою дисципліни передбачена можливість виконання додаткових навчальних завдань (як письмових, так і усних).

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Студенти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності (у своїх доповідях, статтях, при складанні заліку тощо). Жодні форми порушення академічної доброчесності не є прийнятними. Якщо під час рубіжного контролю помічено не доброчесне використання інформації, студент втрачає право отримати бали за тему. Якщо це відбулось в процесі іспиту — студент втрачає усі бали, та має перескладати іспит за усіма темами.

Корисні посилання: <https://законодавство.com/zakon-ukrajiny/stattya-akademichna-dobrochesnist-325783.html>

<https://saiup.org.ua/novyny/akademichna-dobrochesnist-shho-v-uchniv-ta-studentiv-na-dumtsi/>

РОЗКЛАД КУРСУ

Дата	Те ма	Вид заняття	Зміст	Годин	Поточний контроль	години
			VII СЕМЕСТР			
			МОДУЛЬ 1			
05.09	1	лекція	Вступ до курсу. Завдання та проблеми вивчення історії мистецтва.	2	проведення семінарського заняття	2
12.09	2	лекція	Первісне мистецтво	2	проведення семінарського заняття	2
19.09	1, 2	семінар	Мистецтво Давнього Єгипту	2	проведення семінарського заняття	2
26.09	3	лекція	Мистецтво Давнього Єгипту	2	проведення семінарського заняття	2
03.10	3	семінар	Мистецтво Давньої Передньої Азії	2	проведення семінарського заняття	2
10.10	4	лекція	Крито-мікенське мистецтво	2	проведення семінарського заняття	2
17.10	4	семінар	Мистецтво Давньої Греції	2	проведення семінарського заняття: модульний контроль 1	2
			МОДУЛЬ 2			
24.10	1	лекція	Мистецтво Етрурії	2	проведення семінарського заняття	2
31.10	1	семінар	Мистецтво Давнього Риму: розвиток	2	проведення семінарського заняття	2

			архітектури. Римський скульптурний портрет			
07.11	2	лекція	Мистецтво Давнього Риму. Стінопис. Живопис	2	проведення семінарського заняття	2
14.11	2	семінар	Мистецтво Візантії	2	проведення семінарського заняття	2
21.11	3	лекція	Мистецтво раннього середньовіччя в Західній Європі	2	проведення семінарського заняття	2
28.11	3	семінар	Романський стиль в мистецтві Західної Європи	2	проведення семінарського заняття	2
05.12	4	лекція	Готичний стиль в мистецтві Західної Європи	2	проведення семінарського заняття	2

РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Модуль/Тема	Форма звітності	Бали
1/1	Поточний контроль	0–5
1/2	Поточний контроль	0–5
1/3	Поточний контроль	0–5
1/4	Поточний контроль	0–5
1/5	Поточний контроль	0–5
1/6	Поточний контроль	0–5
1/7	Поточний контроль	0–5

	Модульний контроль	0-10
Модуль/Тема	Форма звітності	Бали
2/1	Поточний контроль	0-5
2/2	Поточний контроль	0-5
2/3	Поточний контроль	0-5
2/4	Поточний контроль	0-5
2/5	Поточний контроль	0-5
2/6	Поточний контроль	0-5
2/7	Поточний контроль	0-5
	Рубіжний контроль	0-10
	Всього балів	90

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

	Бали		Критерії оцінювання
	0-20	0-40	
A+	20	40	Студент в повному обсязі опанував матеріал теми, надав додаткові матеріали та приклади за темою. Відповів на додаткові питання. Розширив роботу до рівня тез до конференції. Подача акуратна, без помилок
A	17-19	37-39	Студент в повному обсязі опанував матеріал теми, надав додаткові матеріали за темою. Подача акуратна, без помилок
A-	16	36	Студент в повному обсязі опанував матеріал теми, подача акуратна, без помилок
B	12-15	32-35	Студент в повному обсязі опанував матеріал теми, але зробив декілька незначних помилок
C	8-11	22-31	Студент в повному обсязі опанував матеріал теми, але зробив значні помилки, є невеликі проблеми з форматуванням
D	4-7	10-21	Студент не в повному обсязі опанував матеріал теми, робота виконана на недостатньому рівні із значними

			недоліками (недостатньо розкрита тема, малий обсяг, відсутність творчого підходу тощо), наявні проблеми з форматуванням
Е	1–3	1–9	Студент в недостатньому обсязі опанував матеріал теми, виконана робота має багато значних недоліків (недостатньо розкрита тема, малий обсяг, невідповідність завданню, невчасна подача виконаної роботи, неохайність подання тощо).
	0	0	Пропуск рубіжного контролю

СИСТЕМА БОНУСІВ ТА ВІДПРАЦЮВАННЯ ПРОПУСКІВ

Передбачено додаткові бали за активність студента під час аудиторної роботи (3), виступ на конференції або публікацію статті за темою дослідження, виконані в межах дисципліни (5–8), а також участь у виконанні колективних /творчих чи науково-дослідних/ завдань (1–3). Максимальна кількість балів: 10.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Розширений список літератури наведено у методичних матеріалах. Також на заняттях викладач може порекомендувати додаткові джерела інформації.

Основна література:

1. Стивен Фартинг. Історія мистецтва від найдавніших часів до сьогодення. – Х.: Vivat, 2019
2. Graham-Dixon, A. Art. The Definitive Visual Guide – London: DK (Dorling Kindersley), 2018 – 610 p.

Додаткова література:

1. Bard, Kathryn A. An Introduction to the Archaeology of Ancient Egypt (2nd ed.). Wiley-Blackwell.
2. Bietak, Manfred. "Hyksos". In Bard, Kathryn A. Encyclopedia of the Archaeology of Ancient Egypt. Routledge. pp. 377–379.
3. Evers, Hans Gerhard: Staat aus dem Stein – Denkmäler, Geschichte und Bedeutung der ägyptischen Plastik während des Mittleren Reichs. 2 volumes, Bruckmann, Munich 1929

4. Candelora, Danielle (2018). "Entangled in Orientalism: How the Hyksos Became a Race". *Journal of Egyptian History*. **11** (1–2): 45–72.
5. Roy, Jane. *The Politics of Trade: Egypt and Lower Nubia in the 4th Millennium BC*.
6. O'Connor, David. "Egypt, the Levant, and the Aegean: From the Hyksos Period to the Rise of the New Kingdom". In Aruz, Joan; Benzel, Kim; Evans, Jean M. (eds.). *Beyond Babylon : art, trade, and diplomacy in the second millennium B.C*. Yale University Press. pp. 108–122.
7. Daressy, Georges (1906). "Un poignard du temps des Rois Pasteurs". *Annales du Service des Antiquités de l'Égypte*. **7**: 115–120.
8. Redford, Donald B. (1992). *Egypt, Canaan, and Israel in Ancient Times*. Princeton University Press.
9. Robins, Gay (2008). *The Art of Ancient Egypt*. Harvard University Press.
10. Smith, R.R.R. (1991). *Hellenistic Sculpture, a handbook*. Thames & Hudson
11. Smith, W. Stevenson; Simpson, William Kelly (1998). *The Art and Architecture of Ancient Egypt*. Penguin/Yale History of Art (3rd ed.). Yale University Press.
12. Van de Mieroop, Marc (2010). *A History of Ancient Egypt*. John Wiley & Sons.
13. Van de Mieroop, Marc (2011). *A History of Ancient Egypt*. Wiley-Blackwell.
14. Wilkinson, Toby (2008). *Dictionary of Ancient Egypt*. Thames & Hudson.
15. Martin Robertson. *A shorter history of Greek art*. — Cambridge : Cambridge University Press, 1981. — 240 c. — ISBN 0521280842.
16. J. J. Pollitt, Jerome Jordan Pollitt. *The art of ancient Greece: sources and documents*. — Cambridge : Cambridge University Press, 1990. — 298 c. —
17. Martin Robertson. *A shorter history of Greek art*. — Cambridge : Cambridge University Press, 1981. — 240 c.

ДОДАТОК А

Теми та плани до семінарських занять

Семінар № 1 за темою: «Мистецтво первісної доби»

1. Загальна характеристика пізнього палеоліту
2. Гіпотези щодо походження палеолітичного мистецтва
3. Аналіз основних пам'ятників палеолітичного мистецтва
4. Реалістична кругла пластика та рельєф
5. Мезолітичне мистецтво Італії та Іспанського Леванта
6. Петрогліфи Гобустана
7. Мистецтво неоліту
8. Неолітичне мистецтво Північної Європи
9. Мегалітична архітектура

Семінар № 2 за темою: «Мистецтво Єгипту додинастичного та ранньодинастичного періоду»

1. Періодизація мистецтва Давнього Єгипту. Географічне положення та природні ресурси як фактори формування давньоєгипетської цивілізації
2. Додинастичний період як час складання форм давньоєгипетського мистецтва
3. Особливості розвитку архітектури Раннього царства
4. Скульптура періоду раннього царства
5. Рельєфи та розписи раннього царства

Семінар № 3 за темою: «Мистецтво періоду Давнього царства»

1. Релігійні уявлення давніх єгиптян. Їх вплив на формування мистецтва.
2. Архітектура періоду Давнього царства. От мастаб к пірамідам. Архітектурний ансамбль піраміди Джосера.
3. Еволюція пірамід – від ступінчастих до пірамідальних. Ансамбль пірамід в Гізе.

4. Мастоаби а Саккара. Архітектура V династії. Ансамбль Сонячного храму Ніусерра в Абусирі.
5. Скульптура періоду Давнього царства. Проблема двійника («ка»).
6. Живопис та рельєф Давнього царства.

Семінар № 4 за темою: «Мистецтво Єгипту доби Середнього та Нового царства»

1. Архітектура доби Середнього царства
2. Особливості розвитку скульптури. Тип царського портрету. Розвиток дрібної пластики.
3. Мистецтво рельєфу та настінного розпису.
4. Особливості розвитку архітектури ХУІІІ династії
5. Характер розвитку мистецтва скульптури
6. Рельєфи та настінні розписи ХУ ст. до н.е.
7. Амарнське мистецтво
8. Мистецтво часів спадкоємців Ехнатона
9. Архітектура та образотворче мистецтво Фів початку правління ХІХ династії

Семінар №5 за темою: «Мистецтво Давньої Передньої Азії»

1. Мистецтво розписної кераміки.
2. Особливості складання архітектури Двовіччя.
2. Розвиток круглої пластики Шимеру та Аккаду.
4. Мистецтво Ассирії.
5. Мистецтво ахеменидського Ірану.

Семінар № 6 за темою: «Мистецтво Криту»

1. Особливості архітектури Криту. Порівняльний аналіз з архітектурою

Давнього Сходу.

2. Критський живопис: техніка, сюжети, характер художніх прийомів.
3. Пластика Криту.
4. Розпис ваз. Його стилі.
5. Історія відкриття мистецтва Криту.

Семінар № 7 за темою «Мистецтво Архаїки»

1. Значення східної спадщини для формування Грецького мистецтва. „Орієнталізуючий” напрямок грецького мистецтва наприкінці VIII – VII ст. до н.е. Розписні вази „орієнталізуючого” стилю
2. Святилища доби архаїки. Дельфійський комплекс як ритуальний центр Еллади та архітектурний ансамбль.
3. Архітектура архаїчного періоду. Храм Гери в Олімпії (кін. VII ст. до н.е.). Храм Аполлона в Коринфі (VI ст. до н.е.). Храм Гери I в Посейдонії („Базиліка”) (кін. VI ст. до н.е.).
4. Складання канонічного стилю в архітектурі. Взаємозв’язок іонічної архітектури з Архітектурою Сходу. Пам’ятники іонічної архітектури. Архаїчні храми: Гери на о. Самос, Артеміди в Ефесі та Аполлона в Дідімах поблизу Мілету. Скарбниця сифносців у Дельфах.
5. Статуарна пластика архаїки доби. Куриси та інші типи чоловічих фігур. Кори. Скульптурні групи. Рельєфні надгробки та стели.
6. Зв’язок пластики з архітектурою: фронтони та фризи. Фронтони храму в Корфу (Керкіра), Афінського акрополя, скарбниці сифносців в Дельфах, храма Аполлона в Дельфах, Афінської Афайї на о. Егіна. Фризи скарбниці сифносців в Дельфах, скарбниці храму Гери в Посейдонії, храму С в Селінунті.

МОДУЛЬ 2

Семінар № 1 за темою «Мистецтво Ранньої класики»

1. Храм о.Егіни як перехідний пам'ятник від архаїки до нового стилю.
2. Святилища та храми ранньої класики. Святилище Зевса в Олімпії.
3. Особливості розвитку ранньокласичної скульптури. Статуарна пластика.
4. Мистецтво рельєфу.
- 5 «Суворий» стиль у червонофігурному розписі. Майстри Епиктет, Евфроній, Брігос, Дуріс.

Семінар № 2 за темою «Мистецтво Високої та Пізньої класики»:

1. Ансамбль Афінського акрополя як найвизначніший пам'ятник архітектури Високої класики.
2. Скульптурний ансамбль Парфенону.
3. Особливості розвитку статуарної пластики Високої класики. Фідій. Поліклет.
4. Архітектура Пізньої класики.
5. Скульптура Пізньої класики. Кефісодот Старший, Скопас, Пракситель, Лисипп, Леохар.

Семінар № 3 за темою: «Мистецтво Етрурії»

1. Періодизація мистецтва етрусків. Загальна характеристика періодів.
2. Культурні зв'язки Етрурії та їх відображення в образотворчому мистецтві.
3. Архітектура Етрурії. Типи споруд. Будівельні матеріали. Декоративне вбрання храмів.
4. Розпис архаїчного та ранньокласичного стирів.
5. Портретне мистецтво Етрурії.
6. Вироби художнього ремісництва.

Семінар № 4 за темою: «Мистецтво Давнього Риму»

1. Періодизація мистецтва Давнього Риму.
2. Типи архітектурних споруд давнього Риму.
3. Римський скульптурний портрет.
4. Стилї монументального розпису.

Семінар № 5 за темою: Візантійське мистецтво

1. Живопис катакомб: витоки християнської іконографії та нової художньої мови.
2. Виникнення християнського монументального живопису 4-5 ст.
3. Архітектура Константинополя 6-7ст.
4. Пам'ятки архітектури Равенни 4-7 ст.
5. Іконоборчий період та розвиток теорії візантійського мистецтва. Іоанн Дамаскін та його теорії образу та ікони.
6. Генеза, типологія та семантика хрестовобанного храму.

Семінар № 6 за темою: Романське мистецтво:

1. Зародження романського мистецтва.
Зміна параметрів простору: Європа як земля замків і монастирів. Соціальна основа романського мистецтва. Клонійський рух і романський стиль.
3. Архітектура як провідний вид романського мистецтва. Романська базиліка як синтез видів мистецтва. Просторові зони церковної будівлі. Романська стеля. Членування середньої нави.
4. Відродження скульптури в романський час. Роль скульптури в Романіці. Тимпан.
5. Монументальний живопис романського періоду. Поява романського вітража. Загальні тенденції розвитку книжкової мініатюри.
6. романське мистецтва Франції. Групи архітектурних систем. Церква Клоні і бургундська школа. Церкви півдня і південного заходу. Школа Пуату. Школа

Оверні. Замкова архітектура. Основні частини замку. Міська романська архітектура Франції.

7. Розвиток романського мистецтва в Німеччині. Саксонська, вестфальська і рейнська архітектурні школи. Зальні церкви. Кам'яні прикраси німецьких соборів. Тип німецького замку. Госларській палац.

8. Романське мистецтво Італії. Регіональні особливості і вплив Візантії. Мозаїчні цикли Сицилії. Двір Гогенштауфенів. Собори, палаци і фрески Венеції. Мистецтво Ломбардії. Творчість Бенедетто Антеламі.

9. Романське мистецтво інших європейських країн. Романське мистецтво Англії. Церкви і замки романських Піренеїв. Романський живопис Кастилії.

Семінар №7 за темою: Мистецтво готики

1. Зміни в середньовічному суспільстві XII-XIII ст. Міський простір і соціальні зрушення. Структурні проблеми романської архітектури і спроби їх вирішення. Народження нервюрного зводу. Типологія готичного склепіння. Відмінності готичного собору від романського.

2. Розвиток підлеглих архітектурі напрямків. Готична скульптура. Готичний вітраж. Готична книжкова мініатюра.

3. Готичне мистецтво Франції. Франція як батьківщина готики. Архітектура абатства Сен-Дені. Етапи еволюції французької готики. Нотр Дам де Парі. План французького готичного собору. Особливості французького фасаду. Собори Шартра, Лана, Реймса, Ам'єна і Руана. Позднеготичеська традиція. Палючий готика. Страсбурзький собор.

4. Готичне мистецтво Німеччини. Натуралізм і містицизм. Періодизація німецької готики. Перебудова романських соборів. Перехідний стиль. Однобаштові фасади. Церква Богоматері в Трірі. Регіональні відмінності. Собори в Кельні і Регенсбурзі. Особливості німецької скульптури. Скульптури Магдебурга, Фрайберга та Бамберга. Шедеври Наумбурзький собору. Цегляна готика Півночі.

5. «Висока готика» Англії. Собори Лінкольна і Солсбері. «Зірчастий звід».

6. Основні особливості піренейській готики. Долі готичного стилю в ренесансної Італії.

ДОДАТКОВІ ЗАВДАННЯ

Художні твори для аналізу:

1. Венера Віллендорфська. Австрія. Палеоліт. Відень, Природничо-історичний музей.
2. Живопис Альта міри. Іспанія. Палеоліт.
3. Живопис Ляско. Франція. Палеоліт.
4. Кромлех. Стоунхендж. Англія. Доба бронзи.
5. Палетка Нармера. 3000 р. до н.е. Єгипетський музей, Каїр.
6. Ансамбль піраміди Джокера. XXVIII ст. до н.е. Саккара.
7. Комплекс пірамід в Гізі. XXVIII ст. до н.е.
8. Великий сфінкс. XXVIII ст. до н.е.
9. Статуя царського писаря Каї. Середина III тис до н.е. Париж, Лувр.
10. Гуси. Фрагмент розпису гробниці архітектора Нефермаат в Медумі. XXVII ст. до н.е. Єгипетський музей, Каїр.
11. Птахи на дереві акації. Фрагмент розпису гробниці жерця Нахта. Кінець XX ст. до н.е. Фіви.
12. Голова цариці Нефертіті з Амарни XIV ст. до н.е. Берлін-Далем Музей.
13. Голова богині з Урука. Початок III тис. до н.е. Багдад, Іракський музей.
14. Штандарт з Ура. 2600 р. до н.е. Лондон, Британський музей.
15. Голова Саргона Давнього. XXIII ст. до н.е. Багдад, Іракський музей.
16. Зіккурат бога Нанни. XXI ст. до н.е.
17. Статуя шеду біля входу в палац Саргана II. VIII ст. до н.е. Париж, Лувр.
18. Поранена левиця. Фрагмент рельєфу „Велике полювання на левів”. VII ст. до н.е. Лондон, Британський музей.
19. Ворота Іштар у Вавілоні. VI ст. до н.е. Берлін, Державний музей.
20. „Парижанка”. Фреска з Кноського палацу. XVI – XV ст. до н. е. Геракліон, Музей.
21. „Ігри з биком”. Фреска з Кноського палацу. XV ст. до н.е. Геракліон, Музей.
22. „Богиня зі зміями”. Статуетка з Кноського палацу. XV ст. до н.е. Геракліон,

Музей.

23. „Ворота левиць”. Мікени. ХУІ ст.. до н.е.
24. Маска Агамемнона. Мікени. ХУІ ст.. до н.е. Афіни, Національний музей.
25. Статуя куроса. Сер. УІ ст.. до н.е Афіни, Національний музей.
26. Кора з Афінського Акрополя. УІ ст.. до н.е. Афіни, Національний музей.
27. Дельфійський візник. 470 р. до н.е. Дельфи, Музей.
28. Мирон. Дискобол. Мармурова римська копія з бронзового оригіналу У ст. до н.е.
29. Поліклет. Дорифор. Мармурова римська копія з бронзового оригіналу У ст. до н.е. Неаполь, Національний музей.
30. Ансамбль Афінського акрополя. У ст. до н.е.
31. Іктін і Каллікрат. Парфенон на Афінському акрополі. У ст.. до н.е.
32. Портик каріатид. Ерехтейон на Афінському акрополі. У ст.. до н.е.
33. Фідій. Три богині. Скульптурна група східного фронту Парфенону У ст.. до н.е. Лондон, Британський музей.
34. Скопас. Менада. Римська копія з мармурового оригіналу. Середина ІУ ст.. до н.е. Дрезден. Збірка скульптури.
35. Пракситель. Гермес з Діоніном. Мармур. 340 р. до н.е. Олімпія. Музей.
36. Пракситель. Афродіта Кнідська. Мармурова римська копія з мармурового оригіналу. Сер. ІУ ст.. до н.е. Париж, Лувр.
37. Лісіпп. Апоксиомен. Мармурова римська копія з мармурового оригіналу. Середина ІУ ст.. до н.е. Ватикан. Музеї.
38. Вівтар Зевса в Пергамі. 180 р. до н.е. Берлін, Пергамський музей.
39. Ніка Самофракійська. Мармур. 190 р. до н.е. Париж, Лувр.
40. Агесандр, Полідор, Атенодор. Лаокоон. Мармур. 40 р. до н.е. Рим, Ватикан.
41. Агесандр. Афродіта Мілоська. Мармур. ІІ ст.. до н.е. Париж, Лувр.
42. Камея Гонзага. Сардонікс. ІІІ ст.. до н.е. Санкт-Петербург, Ермітаж.
43. Розпис гробниці Авгурів. VI ст. до н.е. Некрополь у Тарквініях.
44. Саркофаг із Черветері. Кінець VI ст. до н.е. Рим, Музей вілли Джулія.

45. Вулка. Статуя Аполлона з Вей. Терракота. Кінець VI ст. до н.е.
46. Статуя Капітолійської вовчиці. Бронза. Кінець V ст. до н.е. Рим, Капітолійський музей.
47. Интер'єр гробниці Розфарбованих рельєфів. IV ст. до н.е. Некрополь у Черветері.
48. Статуя римлянина з портретами предків. Мармур. I ст. до н.е. Рим, Палаццо Консерваторе.
49. Портретна статуя імператора Августа. Мармур. I ст. до н.е. Рим, Національний музей.
50. Амфітеатр Колізей у Римі. 70 -90-ті рр.
51. Арка імператора Тита у Римі. Кінець I ст.
52. Розписи вілли Містерій біля Помпей. I ст. до н.е.
53. Розписи будинку Веттіїв у Помпеях. I ст.
54. Колона Траяна у Римі. Початок II ст.
55. Аполлодор Дамаський. Пантеон у Римі. 118 – 124 рр.
56. Портрет сирійки. II ст. Санкт-Петербург, Ермітаж.
57. Кінна статуя імператора Марка Аврелія. 160 – 170 рр. Рим, Капітолій.
58. Храм Св.Софії в Константинополі.
59. Базиліка. Сант Аполлінарія Нуово в Равенні.
60. Імператор Юстиніан з почтом. Мозаїка церкви Сан Віталє в Равенні.
61. Христос Пантократор. Мозаїка купола церкви монастиря дафнії поблизу Афін
62. Голова ангела Фрагмент мозаїки «Сілинебесние» з церкви Успіння в Нікеє. 7в.
63. Володимирська богоматір, Ікона Перша половина 12в.
64. Шлях до Віфлеєму. Мозаїка церкви в Кахрие-Джамі в Константинополі.
65. Церква Нотр Дам ла Гранд в Пуатьє (Франція).
66. Собор у Вормсі (Німеччина).
67. Битва архангела Михайла з драконом. Сцена з Апокаліпсису. Фреска

притвору церкви Сен Савен в Пуату (Франція).

68. Соборний комплекс в Пізі (Італія).

69. Страшний суд. Тимпан собору в Отене (Франція) .1130-1140.

70. Собор в Шартрі (Франція).

71. Єва. Рельєф з одвірок порталу собору в Отене (Франція).

72. Собор Паризької богоматері (Франція).

73. Собор Нотр Дам в Реймсі (Франція).

74. Зустріч Марії з Єлизаветою. Скульптурна група собору в Реймсі.